

Nr 20.

Av herr Wiklund m. fl., om utredning rörande ersättning till personer, som på grund av bestämmelser i epidemilagen underkastats inskränkning i sitt näringsfång.

I nu gällande epidemilag, 3 § 3 mom., säges, att hälsovårdsnämnd äger att låta underkasta person, vilken utan att vara sjuk likväl av läkare misstänkes föra smitta av vissa närmare angivna sjukdomar, den observation och den isolering, som nämnden i det särskilda fallet kan finna erforderlig. Förer sådan person smitta under längre tid, utan att sjukdomstecken yppa sig, och är det ej oundgängligen nödigt att underkasta honom isolering, skall hälsovårdsnämnden i stället ålägga honom erforderliga inskränkningar i fråga om arbete, varmed han må taga befattning, samt i övrigt meddela honom föreskrift om vad han har att iakttaga till förekommande av smittas spridning. Ovannämnda lagrum avser kroniska bacillbärare. Att dessa personers situation, framför allt ur ekonomisk synpunkt, kan bli ganska prekär, är ju självklart.

Ha då dessa beklagansvärda människor möjlighet att erhålla någon ersättning och understöd för förlorad arbetsförtjänst med anledning av epidemisk sjukdom? Utsikterna härför äro långt ifrån ljusa, och då härtill kommer, att vederbörande bacillbärare måste vända sig till Kungl. Maj:t, som har att bevilja understöd, torde icke alla dessa begagna sig av denna utväg till understöds erhållande. I de få fall, där understöd lämnats, ha dessa också uppgått till mycket små belopp och kunna icke sägas ha utgjort ett skäligt vederlag för förlorad arbetsförtjänst. Då hittills i regel endast bärare av tyfus- och paratyfusbaciller av Kungl. Maj:t erhållit en obetydlig hjälp, kunna undertecknade icke finna annat än dels att personer, som på grund av konstaterad kronisk smittfarlighet överhuvud taget underkastats inskränkning i sitt näringsfång, måtte kunna erhålla full ersättning för sin förlorade arbetsförtjänst och dels att själva ersättningsförfarandet måtte göras mera smidigt och enkelt än vad som nu är fallet.

Men även annan person än bacillbärare kan enligt epidemilagens föreskrifter underkastas observation och isolering, om vederbörande av läkare misstänkes föra smitta till sin omgivning. Detta spörsmål har av statsrådet och chefen för socialdepartementet berörts i statsverkspropositionen till 1936 års riksdag, femte huvudtiteln, sid. 265. Departementschefen säger, där, att tvekan rått, huruvida ersättning skall kunna tillerkännas sådana personer. Anledningen härtill vore främst att söka i vissa uttalanden av föredragande departementschefen och andra lagutskottet i samband med

epidemilagens tillkomst, vari framhöllos de betänkliga konsekvenser, en principiell rätt till ersättning i dylika fall skulle kunna medföra för det allmänna. Statsrådet säger dock, att fall inträffat, som göra det synnerligen önskvärt, att ersättning *undantagsvis* kan utgå även vid isolering av för smittfara misstänkta personer. Sådan ersättning skulle dock endast kunna lämnas personer i mycket knappa omständigheter, som på grund av isoleringen gått förlustiga arbetsinkomst. Självfallet skulle ersättning, framhölls det, icke ifrågakomma i andra fall än då vederbörande kommun icke skäligen bör hålla den isolerade skadeslös. I varje fall borde här nämnd ersättning i skälig omfattning endast lämnas i ömmande och undantagsfall, varför någon höjning av anslaget till vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård icke då ansågs av behovet påkallad.

Av vad ovan anförts framgår med önskvärd tydlighet, att möjligheterna icke blott för s. k. bacillbärare utan även för annan, som av läkare misstänkes föra smitta, för erhållande av understöd äro synnerligen begränsade. Vidare äro de understöd, som hittills lämnats i här merberörda fall, synnerligen blygsamma och motsvara icke alls den verkliga förlust, vederbörande fått vidkännas på grund av minskad arbetsförtjänst.

Man får därför ej förundra sig över, om personer i ovan relaterade belägenhet anse sig orättvist behandlade, och att det allmänna rättsmedvetandet reagerar mot nuvarande bestämmelser, i här nämnt avseende. Sedan epidemilagens tillkomst har lagstiftningen, när det gäller att hjälpa medborgarna i olika avseenden, utvecklats i betydande grad, icke minst i fråga om sociala hjälpåtgärder, varför nämnda lag måste anses vara föråldrad. Detta förhållande har även uppmärksamrats, och för närvarande pågår utredning om en ny epidemilag, vilket är att hälsa med tillfredsställelse.

Med hänsyn till dels de epidemier, som redan nu visa en oroande tendens att sprida sig över stora delar av vårt land, och dels de epidemier, som sannolikt komma att följa i världskrigets spår, böra statsmakterna beredas betydligt större möjligheter än hitintills att utan alltför stora formaliteter kunna lämna ersättning och understöd i ty fall för förlorad arbetsförtjänst.

Under hänvisning till vad vi här ovan tillåtit oss anföra hemställes,

att riksdagen måtte besluta utredning snarast möjligt för tillgodoseende av de i motionen utvecklade synpunkterna.

Stockholm den 15 januari 1944.

Erik Olof Wiklund.

<i>Edwin Berling.</i>	<i>H. Sten.</i>	<i>Axel Löfgren.</i>
<i>C. P. Wahlmark.</i>	<i>Axel Strand.</i>	<i>Anders Sundvik.</i>
<i>Ragnar Helgesson.</i>	<i>F. O. Ericson.</i>	<i>Fredrik Ström.</i>